

Dreptul

Săptămînal juridic

9 771857 318501

ISSN 1857-3185

VINERI

5 august

2011

Anul X

nr. 29 (384)

8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Bilanțul MAI: Mai multe cauze penale, mai puține omoruri, violuri și tâlhării

pag. 3

Moldova a mai făcut un pas spre semnarea Acordului privind Spațiul aerian comun cu UE

pag. 5

Atribuțiile generale ale primarului

pag. 6

Președintele Marian Lupu a avut o întrevedere cu șeful statului polonez

Președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu, președinte al Parlamentului, a avut o întrevedere de lucru cu președintele Poloniei, Bronisław Komorowski, care a făcut recent o escală la Chișinău, potrivit Serviciului de presă al Aparatului Președinției.

În cadrul întrevederii au fost abordate subiecte ce țin de aprofundarea și extinderea bunelor relațiilor de colaborare dintre Moldova și Polonia și a fost făcut un schimb de păreri privind prioritățile Poloniei la președinția Uniunii Europene, cu accente pe dimensiunea Parteneriatului Estic. În

context, a fost abordat și subiectul desfășurării lucrărilor celui de-al doilea Summit al Parteneriatului Estic, care va avea loc în septembrie curent, la Varșovia.

În decursul întrevederii, părțile au remarcat intensificarea dialogului politic dintre Republica Moldova și Polonia,

aceasta, în ultimele două săptămîni, a constituit a treia întâlnire la nivel înalt între autoritățile Moldovei și cele ale Poloniei.

Președintele Bronisław Komorowski a menționat că în Europa este percepută pozitiv relansarea relațiilor Republicii Moldova cu

Ucraina. De asemenea, președintele Poloniei a opinat în favoarea extinderii și consolidării relațiilor bilaterale dintre țările noastre, pentru valorificarea, în acest sens, a întregului arsenal de oportunități de ordin politic, cultural, comercial-economic, în interesul mutual al ambelor țări și popoare.

Președintele Marian Lupu a menționat progresele înregistrate de către țara noastră în dialogul cu Uniunea Europeană în ceea ce ține de tematica liberalizării regimului de vize pentru cetățenii Moldovei, apropiata lansare a negocierilor privind Acordul de liber schimb între Moldova și UE etc.

Șeful statului a mulțumit Poloniei atât pentru susținerea consecventă a itinerarului european al Republicii Moldova, cât și pentru suportul constant în contextul reglementării politice și viabile a diferendului transnistrean.

Oficial italian: „Moldova are indicatori economici foarte buni și datorie externă de invidiat”

Republica Moldova are indicatori economici foarte buni și o datorie externă de invidiat. De asemenea, țara noastră se bucură de un sprijin deosebit din partea instituțiilor europene. Declarațiile aparțin subsecretarului de Stat al Ministerului pentru Dezvoltare Economică a Italiei, Catia Polidori, și au fost lansate în cadrul întrevederii sale la Chișinău cu ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, comunică Serviciul de presă al Ministerului Economiei.

„Guvernul RM și Ministerul Economiei, în particular, au semnat un șir de acorduri cu caracter economic care asigură întregul spectru de instrumente necesar pentru o cooperare economică bilaterală cu Republica Italiană”, a declarat Valeriu Lazăr, în cadrul întrevederii cu subsecretarul italian, Catia Polidori. Aceasta din urmă a confirmat deschiderea Republicii Italiene pentru dezvoltarea cooperării cu Moldova și a subliniat că, în mare parte, mesajele despre faptul că putem dezvolta proiecte comune cu Republica Moldova au venit din partea antreprenorilor italieni.

În urma discuțiilor, cei doi oficiali au ajuns la concluzia că ar fi oportun ca Republica Moldova și Italia să organizeze un business-forum comun. În acest context, s-a menționat că este necesară comunicarea dintre oamenii de afaceri din cele două țări, cu atât mai mult că Italia se numără printre prietenii comerciali ai RM, fiind situată pe locul 3 în topul țărilor în care țara noastră efectuează exporturi, și pe locul 7 - în topul țărilor din care importăm.

V. Lazăr a vorbit cu oficialul italian și despre susținerea pe care o acordă Italia în procesul de reformare a economiei RM, modelul economiei italiene fiind în acest context unul din care ne inspirăm. De asemenea, ministrul a comunicat că, țara noastră este atentă la experiența Italiei în proiectele de dezvoltare regională și la tehnologiile și marketingul italian, inclusiv în domeniul industriei agro-alimentare, logisticii etc.

Summit-ul miniștrilor de Externe ai țărilor GUAM va avea loc la toamnă la Chișinău

Din februarie curent, Moldova deține președinția GUAM, iar la toamnă, la Chișinău va avea loc Summit-ul miniștrilor de Externe ai țărilor membre. Mulți însă, sînt sceptici în privința eficienței acestei structuri.

Valeri Cecelașvili, secretar general GUAM: „Eu iau criticele drept o expresie a așteptărilor mari de la această organizație, și sînt justificate, deoarece formatul nostru ne permite să rezolvăm probleme, de care, alte organizații nu se pot apropia”.

GUAM a fost creată în 2006. Organizația este formată din 8 grupuri de lucru, responsabile de diferite domenii.

V. Cecelașvili: „Recent a fost aprobată concepția coridorului unic pentru transport a GUAM. Acum muncim serios în sfera combaterii consecințelor situațiilor excepționale”.

Potrivit secretarului general al organizației, multe servicii au o colaborare foarte eficientă. De exemplu, acordurile va-

male multilaterale au permis simplificarea semnificativă a traversării frontierelor de către cetățenii țărilor membre GUAM, contribuind și la majorarea cifrelor de afaceri.

Sursa citată a subliniat că „s-a dezvoltat cu succes și activează Zona de comerț liber a GUAM. Cifra totală de afaceri în acest an a depășit 4 miliarde dolari, este vorba de cca 4,3-4,5 miliarde – este o cifră serioasă. Din 2006, atunci cînd a fost semnat Acordul cu privire la Zona de comerț liber – este o majorare de 3 ori.

Se dezvoltă și colaborarea structurilor de forță, au loc operațiuni comune de combatere a comerțului ilegal și traficului de droguri. În plus, Ministerele de Interne ale celor 4 state beneficiază de o bază de date comună în cadrul Centrului virtual de combatere a crimei organizate și se elaborează și alte proiecte, în special cu caracter economic”.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash****Premii de Ziua Independenței**

Cu ocazia aniversării a 20 de ani de independență a Moldovei, Guvernul a aprobat recent decizia de instituire a unei Comisii pentru decernarea Premiului Național.

Documentul prevede acordarea a 10 Premii Naționale, în valoare a câte 100 000 de lei fiecare. Acestea urmează să fie decernate personalităților notorii din domeniul științei, tehnologiei, culturii și sportului. De asemenea, distincția va fi acordată și pentru promovarea imaginii țării pe plan internațional.

Din comisia care va evalua performanțele obținute de candidații pentru Premiul Național fac parte reprezentanți ai Guvernului, ai mediului academic și de creație, precum și reprezentanți ai societății civile.

Decernarea va avea loc în cadrul acțiunilor consacrate aniversării a 20-a de la proclamarea Independenței.

De dragul justiției, magistrații moldoveni sînt gata să-și aducă la birou mobilă de acasă

De dragul justiției, magistrații moldoveni sînt gata să-și aducă la birou mobilă de acasă. Curtea de Conturi a descoperit că mai mulți judecători din Capitală și-au amenajat birourile din bani proprii. Legea nu interzice acest lucru, însă apar anumite suspiciuni.

Recent, Curtea de Conturi a efectuat un audit la 11 judecătorii din mai multe orașe ale țării. Inspectorii au depistat că instanțele sînt echipate cu mai multe bunuri decît cele luate la evidență. Într-un final, s-a constatat că magistrații și-au adus de acasă de la ceainice pînă la climatizoare. Acest lucru a provocat anumite bănueli.

Este și cazul președintelui interimar al Judecătoriei Ciocana, Vladislav Clima, care spune că a investit bani proprii: „S-a reproșat Curții de Conturi de televizoare. Televizorul este al meu de acasă pentru că acasă l-am schimbat cu unul mai nou. Acesta este un televizor vechi. A fost nevoie de făcut ușa. Am introdus sursele mele proprii și am făcut și această ușa. Dacă va fi recuperată ulterior... nu pretind, dar va fi recuperată probabil”.

Potrivit judecătorului, în 2006, cînd a fost numit în funcție, i s-au dat doar cîteva scaune și un birou subred. Magistratul susține că pînă la sfîrșitul anului, statul va aloca 300 de mii de lei pentru reparația sălilor de judecată.

Comisia de anchetă cu privire la Legea cazinourilor a ieșit în vacanță

Comisia de anchetă cu privire la Legea cazinourilor a ieșit în vacanță. Recent, au fost audiați mai mulți funcționari care au verificat proiectul legii înainte de promulgare. Următoarea ședință va avea loc în luna septembrie. Raportul final urmează să fie prezentat pînă la 1 octombrie.

Printre cei audiați a fost și șeful adjunct al Direcției drept și relații publice a Președinției, Natalia Prisăcaru. Comisia, supranumită de deputați „Las Vegas”, a fost creată în luna aprilie.

Aceasta urmează să stabilească circumstanțele în care bugetul statului a fost prejudiciat cu aproape 6 milioane de lei după efectuarea mai multor modificări la Legea privind activitatea cazinourilor.

Autoritățile Moldovei vor simplifica procedura de intrare în țară pentru unii investitori străini

Intenția este parte a unui proiect de lege elaborat de Ministerul Economiei și publicat pentru discuții publice. Potrivit documentului, în baza unui permis al Ministerului Economiei, cetățenii străini vor fi eliberați de obligativitatea de a prezenta invitații la obținerea vizelor, iar investitorii existenți și cei potențiali pentru zonele economice libere vor putea, în aceleași condiții, să-și perfecțeze vizele la punctele de trecere ale țării. Pentru a obține dreptul la angajare în cîmpul muncii și permis temporar de ședere pentru a munci în Moldova, persoanele străine vor fi obligate să prezinte o cerere și documentele necesare la Ministerul Economiei, iar o decizie în acest sens va fi publicată în cel mult 15 zile de la momentul depunerii cererii. Modificările menționate vor fi adoptate la cererea rezidenților ZEL, în special, a companiei americane Lear Corporation, care întîmpină dificultăți la perfectarea vizelor moldovenești pentru managerii și organizatorii de traininguri pentru lucrătorii moldoveni. Dacă această experiență va fi una pozitivă, atunci această practică ar putea fi aplicată pentru toți investitorii străini.

Modificările anterioare și viitoare ale Constituției țin de articolul 78

Cea mai importantă schimbare operată în Constituția Republicii Moldova s-a produs în anul 2000, cînd a fost modificat articolul 78 cu privire la alegerea președintelui țării. Și acum modificările majore care trebuie făcute țin, la fel, de articolul 78, pentru că, în varianta actuală, distorsionează viața politică și ne împinge în criză constituțională. Declarația a fost făcută de către expertul în drept constituțional, Vitalie Catană.

Expertul a menționat că Legea Supremă a statului – Constituția, a trecut prin mai multe schimbări pe parcursul anilor – în 1996, 2000, 2003. Modificările s-au referit la statutul judecătorilor, al deputaților și la alegerea președintelui. „Norma respec-

tivă (privind alegerea președintelui) nu este în concordanță cu principiile prin care definim noțiunea de democrație. Modificarea respectivă distorsionează viața politică și ne împinge în criză constituțională”, a declarat Vitalie Catană, precizînd că este nevoie să fie modificat repetat articolul 78, care, an de an, trimite cetățenii la alegeri.

Alte modificări necesare țin de ajustarea unor prevederi legate de aderarea la Uniunea Europeană. „Prin procesul acesta au trecut cam toate statele care au trebuit să se adapteze la standardele europene. În condițiile în care Republica Moldova va adera la UE, indiferent de cît de îndepărtată ar fi această perspectivă, va trebui să facem modificările re-

spective și în Constituția noastră”, a mai spus Vitalie Catană.

O altă modificare necesară, după părerea

expertului, ține de limba statului. „Nu cred că mai există opoziția care exista înainte. Pînă și rușii vorbesc despre limba

română și lucrul acesta ar trebui rezolvat cu sprijinul academicienilor care ar trebui să elaboreze, sub forma unei recomandări, că avem o limbă română, iar Parlamentul să decidă făcînd trimitere la acea recomandare”, a mai menționat expertul.

Potrivit lui Vitalie Catană, modificarea Constituției ar trebui să fie efectuată de o comisie specială, cu implicarea societății civile și a unor experți străini.

Constituția Republicii Moldova a fost adoptată la 29 iulie 1994. În data de 18 august 1994 aceasta a fost publicată în Monitorul Oficial. La baza elaborării Constituției a stat drept model Constituția României, care a fost inspirată din Constituția franceză.

Experți europeni: Constituția Moldovei este bună, trebuie modificat doar articolul privind alegerea președintelui

Și experții germani susțin că Moldova nu are nevoie de o nouă constituție, ci doar de modificarea articolului care vizează alegerea președintelui. Declarația aparține deputatului PD Igor Corman, șef al Comisiei parlamentare pentru politică externă și a fost făcută în cadrul unei emisiuni televizate.

„Am solicitat opinia experților germani care cunosc foarte bine prevederile Constituției noastre. Aceștia consideră că Legea Supremă a Republicii Moldova este bună, pur și simplu este nevoie de modificarea articolului privind alegerea președintelui. Pentru adoptarea unei noi constituții este nevoie de mult timp, iar noi avem probleme chiar și cu cea prezentă”, a declarat Igor Corman.

Comisia de la Veneția a răspuns recent interpelării Curții Constituționale a Republicii Moldova în problema alegerii șefului statului. În opinia instituției citate, cea mai bună soluție pentru depășirea crizei politice ar fi modificarea Legii Supreme.

La prima întrebare adresată, privind posibilitatea dizolvării repetate a Parlamentului din cauza nealegerii președintelui, Comisia de la Veneția susține

că, Legea Supremă, teoretic, prevede dizolvarea Parlamentului de un număr infinit de ori”.

„Cea de-a doua și a treia întrebare privind necesitatea realegerii președintelui după alegerile parlamentare anticipate și posibilitatea adoptării unei legi organice de către Parlament, Comisia de la Veneția consideră că, o lege organică ar putea face claritate privind termenii relevante sau posibilitatea desfășurării a mai mult de două tururi de scrutin sau mai multor alegeri repetate, dar și altele. Însă, majoritatea necesară alegerii președintelui este un principiu constituțional de bază pentru validitatea alegerilor”, se conține în răspunsul Comisiei de la Veneția.

„Comisia de la Veneția consideră că Grecia ar avea o Constituție din care s-ar putea inspira politicienii moldoveni pentru depășirea crizei, pentru că, în cazul Greciei, atunci cînd nu este posibilă alegerea președintelui cu o majoritate, numărul de voturi cu care poate fi ales șeful statului este redus progresiv, pînă la o majoritate simplă a candidaților înscriși în ziua votării”, notează sursa citată.

CRDO: Primii pași pentru reformarea poliției, în direcție corectă

Intențiile de reformare a sistemului polițienesc sînt bune și primii pași sînt făcuți în direcție corectă, a declarat directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CRDO), Sergiu Ostaf.

„Avem 3-4 proiecte de legi care se referă la poliție. Planul de acțiuni cu privire la reformarea sistemului polițienesc prevede eliminarea Serviciului de santinelă și patrulare a ordinii publice, prin transmiterea acestor competențe către carabinieri”, a declarat Sergiu Ostaf.

Propunerile de reformă prevăd o mai mare depolitizare și demilitarizare a aparatului central al poliției. Sergiu Ostaf anticipează că primele rezultate se vor face vizibile spre sfîrșitul anului, cînd vor fi operate modificările.

Planul de reformare presupune 8 etape și este orientat spre executarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în contextul Programului național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize.

Impactul major care se așteaptă a fi obținut este prestarea serviciilor calitative de către MAI și subdiviziunile subordonate, crearea unui sistem simplu și accesibil a serviciilor și asigurarea unui mecanism adecvat și durabil de majorare a salariului angajaților.

„Cultura, sportul și cinematografia din Moldova necesită un cadru legislativ adecvat”

Protejarea patrimoniului cultural, precum și susținerea sportului și a cinematografiei ar trebui să se regăsească printre prioritățile statului. Crearea unui cadru legislativ adecvat ar constitui un prim pas în acest sens. Problema a fost discutată la o ediție specială din cadrul campaniei „Eu sînt Moldova!”, lansată de un post de televiziune.

Sancțiunile pentru distrugerea monumentelor de arhitectură sînt simbolice, iar pentru a schimba lucrurile, autoritățile și societatea civilă ar trebui să-și unească eforturile.

„Sperăm, noi, că vor crea acel cadru legislativ pentru protecția monumentelor în republica noastră. Pînă în prezent nu a fost deschis nici un dosar penal pentru toate demolările care s-au făcut”, spune Mihai Rusu, directorul Muzeului Național de Etnografie.

Soluția ar fi crearea unui cadru legislativ care ar permite atragerea investițiilor private în sport sau cinematografie.

„E mult mai important acum un cadru legislativ care să permită atragerea sectorului privat în domeniu. În domenii atît de sensibile și importante cum ar fi sportul, cum ar fi cinematografia, sectorul privat poate fi atras”, a menționat Sergiu Prodan, regizor.

Potrivit lui Pavel Ciobanu, președintele Federației de Fotbal, ar fi necesară o lege privind sponsorizarea, astfel ca oamenii din business să vină, să acorde bani. „Pe lîngă Guvern, pe lîngă prim-ministru să fie un consiliu de specialiști în care să intre oameni din domeniul sportului, culturii și ei să distribuie mai departe banii ăștia”, a mai adăugat Ciobanu.

Directorul studioului „Moldova-Film” se declară optimist: „Dacă nu este finanțare nu e neapărat să nu fie cinematografie. Atîta timp cît există creativitate, cît există inițiativă, se pot face proiecte, chiar cu forțele proprii. În momentul cînd există o problemă trebuie să vii și cu o soluție”.

Consiliul Superior al Magistraturii este profund îndurerat de trecerea în neființă a lui **Alexandru NEGRU** judecător și vicepreședinte al Judecătoriei Soroca, și exprimă sincere condoleanțe familiei, rudelor, prietenilor și colegilor.
Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Consiliul Superior al Magistraturii este profund îndurerat de trecerea în neființă a **Violetei VIȘANU** judecător la Judecătoria Orhei, și exprimă sincere condoleanțe familiei, rudelor, prietenilor și colegilor.
Dumnezeu să o odihnească în pace.

Bilanțul MAI: Mai multe cauze penale, mai puține omoruri, violuri și tâlhării

În primele șase luni ale anului curent, numărul cauzelor penale intentate pe teritoriul Republicii Moldova a cunoscut o creștere de circa 6,6%. Pe de altă parte, din totalul de infracțiuni săvârșite s-a diminuat ponderea celor din categoria excepțional de grave, grave și mai puțin grave, cum ar fi omorurile, vătămările grave și medii ale integrității corporale, violurile, tâlhăriile, șantajul, furturile și răpirea mijloacelor de transport, escrocheriile. Acestea sînt principalele concluzii exprimate în cadrul prezentării bilanțului activității Ministerului Afacerilor Interne pe parcursul primei jumătăți a anului curent.

La eveniment au participat ministrul Alexei Roibu, vice-ministrul Iurie Cheptănu și Vasile Dragomir, precum și conducătorii ai subdiviziunilor centrale și teritoriale ale MAI. În cadrul ședinței a fost aprobat planul măsurilor organizatorice de bază al ministerului pentru perioada de activitate a semestrului următor.

Alexei Roibu a făcut o analiză a activității ministerului, punctînd principalele reușite, dar și acțiunile ce urmează a fi realizate pentru implementarea eficientă a reformei MAI. În opinia oficialului, ministerul și-a consolidat, în această perioadă, capacitățile instituționale la realizarea exigențelor Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova – „Integrare europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, în vederea protec-

ției drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a statului și societății de tentative criminale și alte acte nelegitime, asigurării ordinii publice și combaterii criminalității.

Potrivit oamenilor legii, sporirea numărului cauzelor penale intentate nu reprezintă o dovadă a înrăutățirii situației criminogene. Dimpotrivă, această evoluție se explică prin inițierea unui concept care prevede punerea la evidență a tuturor infracțiunilor comise pe teritoriul țării, pornirea imediată a cauzelor penale pe orice caz de comitere a infracțiunii, micșorarea criminalității latente, sporirea credibilității cetățenilor față de poliție etc.

În discursurile enunțate în cadrul ședinței, accentele s-au pus în special pe rolul organizatoric și de dirijare al conducătorilor subdiviziunilor MAI

în exercitarea activităților de prevenire și descoperire a infracțiunilor, asigurarea ordinii de drept și a securității în locurile publice, a capacităților instituționale și organizaționale pentru gestionarea eficientă a situațiilor de urgență, măsurile întreprinse pentru realizarea Concepției de reformare a MAI și a Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției, respectarea

organizat, asigurarea ordinii publice și siguranței cetățenilor, parteneriatul cu autoritățile publice și societatea civilă”.

Referindu-se la situația curentă, Iurie Cheptănu a menționat că pe parcursul semestrului I, efectivul Departamentului poliției a fost direcționat la desfășurarea unor activități de combatere a criminalității, în special a celei organizate.

cetățenilor, inclusiv privind combaterea și curmarea acțiunilor ilegale ale unor grupări criminale.

Astfel, în cadrul ședinței de bilanț a activității Ministerului Afacerilor Interne pe parcursul semestrului I, 2011 și sarcinile prioritare pentru semestrul II, 2011, au fost examinate următoarele aspecte:

- Asigurarea ordinii și securității în locuri publice.

- Asigurarea capacităților instituționale și organizaționale pentru gestionarea eficientă a situațiilor de urgență;

- Crearea unui cadru normativ și instituțional necesar pentru asigurarea funcționalității organului de urmărire penală în cadrul MAI. Respectarea drepturilor tuturor participanților la procesul penal. Conlucrarea eficientă cu organele procuraturii și subdiviziunile din cadrul MAI;

- Măsurile întreprinse pentru realizarea Concepției de reformare a MAI și a Planului de acțiuni pentru implementarea concepției.

În final, Alexei Roibu a punctat că MAI a întreprins acțiuni consecvente prin prisma realizării politicilor Guvernului în vederea asigurării calității serviciului polițienesc conform standardelor europene, redobîndirii încrederii și respectului comunității față de poliție și transformării polițistului într-un prieten real și veritabil al cetățeanului.

Formarea unui serviciu polițienesc efektiv, modern și profesionist, sensibil la necesitățile comunității pe care o servește, constituie o provocare-cheie a Guvernului Republicii Moldova și o misiune prioritară pentru Ministerul de Interne, a subliniat Alexei Roibu.

Lilia DUMINICA

drepturilor omului și disciplinei de serviciu.

Viceministrul Iurie Cheptănu a prezentat raportul de bază – „Prevenirea și combaterea criminalității, în special cu caracter grav și or-

Conducătorii de subdiviziuni au prezentat, la solicitarea ministrului Alexei Roibu, situația și măsurile pe care le-au întreprins pentru a minimaliza impactul activităților infracționale asupra

Pregătirea cadrului instituțional și normativ necesar pentru preluarea integrală de către Departamentul trupelor de carabinieri a atribuțiilor de asigurare și restabilire a ordinii publice;

Oficiul procurorilor antitortură dotat cu echipament performant, cu sprijinul UE

În luna mai a anului trecut, Procurorul General, Valeriu Zubco, a dispus crearea, în premieră pentru Republica Moldova, a Secției de combatere a torturii în cadrul Procuraturii Generale. Ca rezultat, în toate procuratu-

an de atunci, a fost inaugurat și oficiul destinat procurorilor Secției de combatere a torturii.

Ceremonia a avut loc în prezența Procurorului General, Valeriu Zubco, a șefului Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, Ulvi Akhundlu,

Biroul procurorilor antitortură a fost dotat cu echipamentul tehnic necesar pentru a asigura desfășurarea în bune condiții a investigațiilor. În acest sens, nu poate fi neglijată nici asistența acordată de colegii europeni în procesul

În alocuțiunea sa, Procurorul General a menționat că această schimbare se datorează în primul rînd sprijinului financiar acordat de instituțiile europene, în cadrul Programului comun al Consiliului Europei și Uniunii Europene privind susținerea democrației în Republica Moldova. Cu această ocazie, Valeriu Zubco și-a exprimat profunda recunoștință și grație pentru ajutorul primit.

În opinia Procurorului General, acest eveniment are o semnificație deosebită, într-un moment în care nu doar autoritățile, dar și oamenii de rînd, doresc să vadă semnele reformelor și modernizării instituțiilor menite să apere drepturile și libertățile cetățenilor. „Pentru noi este foarte important să avansăm rapid în îndeplinirea angajamentelor de reformare asumate, de aceea, apreciem susținerea și încurajarea consecventă din partea Consiliului Europei a eforturilor noastre în acest sens. Acest fapt demonstrează foarte clar atitudinea Uniunii Europene față de Procuratura din Republica Moldova și dorința de a sprijini reformele democratice din stat”, a precizat V. Zubco.

Menționăm că odată cu aprobarea noii structuri a

Procuraturii Generale, în mai 2010, în cadrul instituției a fost creată Secția de combatere a torturii, care coordonează și monitorizează acest segment de activitate la nivel republican. Formarea acestei subdiviziuni se încadrează în activitatea de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În componența secției intră 4 procurori subordonați direct Procurorului General. De asemenea, la indicația conducerii instituției, aceștia exercită nemijlocit urmărirea penală pe anumite cazuri de tortură.

Concomitent, printr-un ordin, Valeriu Zubco a dispus ca în toate procuraturile teritoriale și specializate din țară să fie desemnat câte un procuror responsabil de investigarea cazurilor de tortură, tratament degradant și inuman. Acești procurori au fost numiți inclusiv din rîndurile celor care au fost responsabili de verificarea respectării legislației în izolatoarele sau penitenciarele din regiune și nu vor mai fi implicați în activități care au tangență cu activitatea colaboratorilor subdiviziunilor teritoriale ale MAI și CCCEC, astfel încît să le fie asigurată independența.

Lilia DUMINICA

Reguli mai stricte pentru vînătorii moldoveni

Cetățenii moldoveni care practică vînătorul vor avea mai multe restricții începînd din sezonul 2011-2012.

Ministerul Mediului anunță că, potrivit Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 561 din 25 iulie curent, au fost modificate termenii de vînătoare la mai multe specii de vîn.

Astfel, vînătoarea la mistreți va dura de la 20 noiembrie pînă la 31 decembrie curent, la iepuri - de la 4 decembrie 2011 pînă la 15 ianuarie 2012, porumbei (cu excepția porumbelului de scorbura) - de la 20 august pînă la 13 noiembrie 2011. Rațele, lișițele, găinușele de baltă, culicii sînt accesibile vînătorilor de la 20 august pînă la 31 decembrie curent iar gîștele (cu excepția gîștei cu gît roșu) pot fi vînate de la 1 octombrie curent pînă la mijlocul lunii ianuarie 2012.

De asemenea, în conformitate cu decizia guvernamentală, este interzis vînătorul la cerbul pătat, elan, căprioară și potîrnice.

rile teritoriale și specializate din republică a fost desemnat câte un procuror responsabil de investigarea cazurilor de tortură, tratament degradant și inuman. La mai bine de un

a managerului Programului privind susținerea democrației în Moldova, Eridana Cano, și a coordonatorului de program în domeniul drepturilor omului, Nelea Bugaevski.

de ajustare a legislației naționale la rigorile europene, inclusiv pe segmentul prevenirii și combaterii torturii, tratamentul degradant și inuman.

Un polițist-exemplu pentru colegi și cetățeni: A salvat un copil de la moarte iminentă

Ultimul Barometru al Opiniei Publice arată că încrederea populației în instituțiile de drept scade de la o zi la alta, pe fonul unor crime odioase săvârșite în ultima perioadă și a valului crescând de reținere a polițiștilor prinși în flagrant luând mită. În pofida acestui fapt, în Moldova activează și polițiști pentru care cinstea, onoarea și demnitatea reprezintă credo-ul în viață. Anume aceștia își fac cu responsabilitate meseria zi de zi și contribuie astfel, la sporirea încrederii oamenilor în instituțiile care au menirea să stea la straja cetățenilor de rând. Printre aceștia se poate număra, pe bună dreptate, și maiorul de poliție Ghenadie Caraman, care a salvat recent un copil de la moarte.

Pentru eroismul de care a dat dovadă, maiorul Ghenadie Caraman, șef al Secției analiză, monitorizare și control a Centrului pentru combaterea traficului de persoane, a fost decorat, prin Ordinul ministrului Afacerilor Interne, Alexei Roibu, cu cea mai înaltă distincție a MAI – „Crucea pentru merit”. Polițistul activează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne din 1993. El a primit acest ordin

după ce acum două săptămâni, a salvat o fetiță de la un accident iminent.

Incidentul s-a produs în seara zilei de 14 iulie a acestui an, în jurul orei 19.00, pe strada Tudor Vladimirescu din sectorul Rîșcani al Capitalei. Alisa, o fetiță de doi ani, ieșise la plimbare cu mama și bunica sa. Femeile mergeau puțin mai în urmă discutând, iar copila se juca cu un balon, în fața acestora. La un moment

dat, balonul s-a rostogolit la vale, iar fetița s-a luat după el. În acel moment, conducătorul unui automobil care staționa la semafor a observat-o pe micuța care alerga după balonul ce ieșise deja pe carosabil, dar și un troleibuz, care se apropia în plină viteză. Mama fetiței a scăpat un strigăt de groază, care a speriat-o pe micuța, aceasta oprindu-se în mijlocul carosabilului. Șoferul automobilului, care sa dovedit a fi maiorul Ghenadie Caraman, a accelerat și a oprit în dreptul fetiței, reușind, în ultima secundă, să o ia în brațe din calea troleibuzului, care a trecut în viteză. Ajuns pe trotuar, salvatorul a transmis copilul mamei, pe care a rugat-o să fie mai atentă pe viitor.

Ministrul Roibu a apreciat evenimentul drept unul extrem de important, dar și plăcut. „Majoritatea colaboratorilor Ministerului de Interne sînt motivați de aceste

fapte. Sînt siguri că, luînd angajamentul de a lucra în MAI, majoritatea au sentimentul

trezii conduceri a ministerului, pentru fapta eroică. „Ați demonstrat societății că MAI

lurie Cheptănar și Vasile Dragomir, dar și alți membri ai conducerii MAI.

Eroismul maiorului de poliție Ghenadie Caraman a fost apreciat înalt și de Irina Ivanova, cetățeană a Federației Ruse, mama fetiței salvate de la moarte sigură. Femeia a trimis, în adresa ministrului Afacerilor Interne, o scrisoare în care îi mulțumește pentru faptul că în instituția pe care o conduce activează bărbați adevărați, gata oricînd să-și riște viața pentru a salva un copil. Irina Ivanova a mulțumit, în acest fel și colaboratorului MAI care i-a salvat fetița. Aceasta a relatat că nu știa cine este salvatorul, însă unul dintre martorii incidentului i-a spus că a memorizat numărul de înmatriculare al automobilului și că șoferul, probabil, este un polițist.

Lilia DUMINICA

ierții de sine, responsabilității față de cetățenii Republicii Moldova”, a declarat oficialul.

Alexei Roibu a ținut să mulțumească, din partea în-

are oameni demni, colaboratori care țin foarte mult la cetățeni. M-am simțit mîndru că sînt ministru de Interne”, a subliniat acesta. La eveniment au participat și viceministri

CCCEC a stopat legalizarea a peste 15 milioane de lei care urmau să fie spălați prin băncile din Republica Moldova

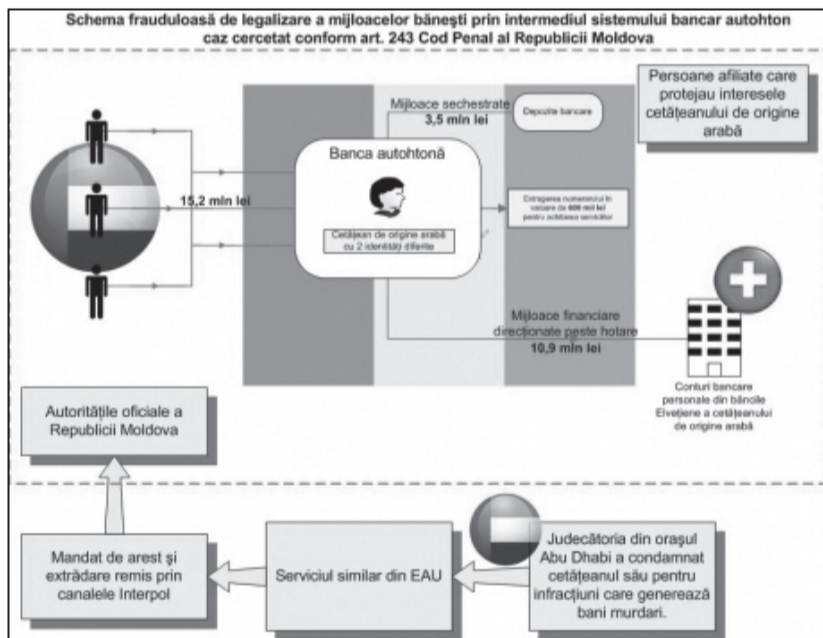
Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției împreună cu serviciile similare din Marea Britanie, Elveția, India și Emiratele Arabe Unite a reușit să contracareze o tentativă de legalizare a peste 15,2 milioane de lei proveniți din activități infracționale comise pe teritoriul Emiratelor Arabe Unite. Spălarea de bani urma să se efectueze prin intermediul unor bănci din Republica Moldova, iar realizatorul acestei scheme s-a dovedit a fi un cetățean de origine arabă.

La modul concret, arabil urma să tranziteze prin intermediul conturilor bancare personale deschise în Republica Moldova, milioanele unor impostori din Emiratele Arabe Unite după care banii urmau calea unor conturi bancare din alte țări.

În rezultatul acțiunilor întreprinse de centru, s-a reușit aplicarea sechestrului pe o sumă de 3,5 mln lei, depistați pe conturile din Moldova, iar diferența estimată la circa 11 milioane lei a fost identificată în conturile băncilor elvețiene de către serviciul similar străin.

Deși principalul bănuț în acest caz deja a

părăsit teritoriul Republicii Moldova, Emiratele Arabe Unite a remis acum câteva zile în adresa autorităților noastre, prin intermediul INTERPOL, mandatul de arest și extrădare a cetățeanului arab. Totodată, se știe că Judecătoria din orașul Abu Dhabi a condamnat la ani grei de pușcărie pe cetățeanul său pentru

infracțiuni care generează bani murdari, care au fost comise pe teritoriul Emiratelor Arabe Unite.

În prezent, acțiunile cetățeanului nerezident sînt cercetate conform prevederilor art.234 „spălarea banilor”, Cod penal al RM, acesta fiind căutat de toate țările-membre ale INTERPOL.

Lilia DUMINICA

70 de localități ale țării vor fi învățate cum să mobilizeze comunitățile pentru abilitare

70 de localități ale Republicii Moldova vor fi asistate în procesul de dezvoltare locală. În acest scop reprezentanții a citorva ONG-uri din Republica Moldova sînt instruiți la cursul „Mobilizarea comunității pentru abilitare”, organizat de Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată.

Cursul pentru formatori este o continuare a activităților demarate de Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) în vederea consolidării capacității administrației publice locale în contextul reformei de decentralizare. În cadrul instruirii, moderate de formatori naționali și internaționali, participanții vor defini conceptele de abilitare, vulnerabilitate, abordare bazată pe drepturile omului și egalitatea de gen, vor discuta despre ciclul de mobilizare a comunității și rolul principalilor actori în implementarea, monitorizarea și evaluarea acțiunilor de mobilizare.

Obiectivul de dezvoltare al PCDLI este de a acorda asistență Republicii Moldova pentru a asigura ca grupurile vulnerabile din zonele urbane și rurale sărăce să profite de oportunități de dezvoltare socio-economică durabilă prin intermediul unor politici locale și regionale adecvate, implementate de APL-uri și partenerii lor, într-un mod sensibil la dimensiunea de gen și bazat pe drepturile omului.

„De acest curs de instruire beneficiază patru ONG-uri din Republica Moldova care au fost selectate în baza unui concurs. Aceste ONG-uri urmează să lucreze în aproximativ 70 de comunități din Republica Moldova și ele urmează să asiste comunitățile în procesul de dezvoltare locală”, a declarat Alexei Buzu, consultant în cadrul Programului Comun de Dezvoltare Integrată.

Potrivit lui Alexei Buzu, de obicei, în experiența Republicii Moldova, dezvoltarea locală

era generată de autoritățile publice locale și de cele mai active și vizibile grupuri din cadrul comunității și, de cele mai multe ori, beneficiile acestui proces se răsfrîngea practic asupra acestor grupuri. Alexei Buzu a mai spus că abordarea pe care PCDLI o are, este că în procesul de dezvoltare locală trebuie să se implice foarte activ bărbații și femeile, care reprezintă anumite grupuri vulnerabile, sînt din familii cu venituri scăzute, persoanele cu dizabilități, bătrînii singuratici, minoritățile religioase, minoritățile etnice, comunitățile rome.

„La baza abordării noastre stă un studiu al vulnerabilității care, de fapt, identifică aceste grupuri și descrie probleme și provocările acestor grupuri la nivel local și pentru că această abordare este oarecum una nouă pentru Republica Moldova în cadrul PCDLI a fost invitat un expert internațional și noi încercăm într-un mod foarte practic să vedem cum putem asigura un proces de dezvoltare participativ bazat pe drepturile omului și egalitate de gen, pentru că aceste două principii sînt fundamentale”, a mai declarat Alexei Buzu.

Sursa citată a mai spus că activitățile viitoare țin de implicarea partenerilor în comunitățile-țintă ale PCDLI. Aceștia vor merge și vor pune accent pe implicarea grupurilor vulnerabile, și vor încerca să mobilizeze aceste grupuri ca să participe foarte activ în procesul de planificare locală, să preia interesele grupurilor, iar autoritățile publice locale să se angajeze în soluționarea lor.

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) este implementat cu asistența Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entitatea Națiunilor Unite pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor (UN Women) cu sprijinul financiar al Guvernului Suediei.

Fostul comunist Valentin Guznac a ajuns în fotoliul de director al Camerei de Licențiere

Valentin Guznac a fost numit director general al Camerei de Licențiere, prin Decretul ministrului Economiei, Valeriu Lazăr. Și pe site-ul instituției Valentin Guznac este prezentat în calitate de director. Acolo este postat și CV-ul acestuia. Pînă acum instituția a fost condusă de Eduard Hadei, care a deținut funcția de director interimar al Camerei de Licențiere.

Menționăm că Valentin Guznac este membru al Partidului Democrat și face parte din Consiliul Național al PD.

Politicianul a ajuns în rândurile Partidului Democrat după ce a părăsit, pe rînd, Partidul Comuniștilor și Partidul Moldova Unită, condus tot de un fost comunist – Vladimir Țurcan.

Anterior, au existat zvonuri precum că Guznac ar putea candida la conducerea Primăriei municipiului Bălți, din partea PD, însă aceste informații nu s-au confirmat.

Valentin Guznac a fost viceprimar al municipiului Bălți în perioada anilor 1999-2006. În vara aceluiași an a devenit vice-ministru al Administrației Publice Locale, ca mai apoi, prin-

tr-un decret semnat de fostul președinte al Republicii Moldova, Vladimir Voronin, să fie numit la cîrma ministerului. A deținut funcția de ministru pînă în 2009, cînd a devenit deputat pe listele Partidului Comuniștilor.

Camera de Licențiere se află în subordinea Ministerului Economiei și se ocupă de eliberarea, reperfectarea și reînnoirea licențelor agenților economici. Tot ea realizează acțiunile prevăzute de lege pentru suspendarea, retragerea sau recunoașterea nevalabilității licențelor.

Moldova a mai făcut un pas spre semnarea Acordului privind Spațiul aerian comun cu UE

Moldova a încheiat cu brio prima rundă de negocieri cu Uniunea Europeană în vederea semnării Acordului privind Spațiul aerian comun RM-UE și este pe cale să treacă la cea de-a doua rundă. O dovadă în acest sens este protocolul de înțelegere semnat recent de Secretarul General al Guvernului Republicii Moldova, Victor Bodiu și Klaus Geil, din numele Delegației Uniunii Europene și a statelor membre.

Conform documentului semnat, cele două părți au convenit asupra structurii acordului, care va fi bazat pe faza de implementare de către Moldova a regulilor și regulamentelor europene, în paralel cu deschiderea pas cu pas a pieței avia și integrarea graduală a Moldovei în structurile avia europene. Odată ce va deveni aplicabil Acordul privind Spațiul aerian comun RM-UE, progresul privind implementarea acestuia va fi monitorizat și evaluat cu regularitate de către cele două părți.

De asemenea, participanții la negocieri au convenit ca acordul să prevadă crearea unui mecanism în formă de Comitet comun responsabil de administrarea și implementarea eficientă a Acordului și coordonarea cooperării între autoritățile avia.

În document se mai pre-

cizează că cele două părți sînt sigure că, în baza progresului înregistrat în cadrul primei runde de negocieri, acestea vor putea fi finalizate într-o manieră scurtă ca timp și eficientă.

Negociatorii ambelor părți au decis că cea de-a doua rundă de negocieri se va desfășura la Bruxelles, în

perioada 28-29 septembrie.

Menționăm că negocierile urmează să aibă loc în trei runde. Prima rundă s-a desfășurat la Chișinău în perioada 27-28 iulie, următoarele două fiind programate pentru lunile septembrie și noiembrie ale anului curent.

Negocierile privind semnarea Acordului privind Spa-

transportului aerian și admiterea companiilor aeriene low cost în țara noastră și în acest sens, are drept prioritate încheierea unui acord de creare a unui spațiu aerian comun cu Uniunea Europeană.

Tot acolo, premierul solicită delegarea, în viitorul apropiat, a unei misiuni de

știul aerian comun RM-UE au fost lansate ca urmare a scrisorii adresate de către Premierul Vlad Filat președintelui Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, în luna august 2010. În scrisoare se spunea că, Republica Moldova dorește liberalizarea

evaluare a nivelului de pregătire a țării noastre pentru liberalizarea spațiului aerian și identificarea echipei de negociatori din partea Uniunii Europene pentru discuțiile pe marginea noului cadru de cooperare în domeniul transportului aerian.

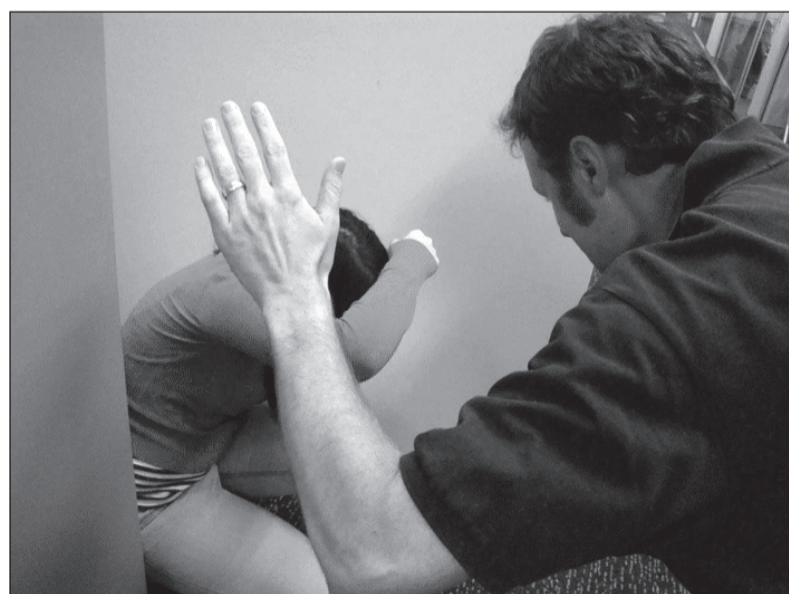
Lilia DUMINICA

Violența în familie și posibile remedii

Sute de femei maltratate de soți și-ar putea transforma tragedia în șansă la un curs de instruire în afaceri.

Peste 300 de femei pomenite în situații economice dificile din cauza violenței în familie vor primi la toamnă ajutoare pentru a-și lansa propriile afaceri – este scopul unui proiect anunțat la Chișinău de Fondul ONU pentru populație, Minis-

terul Muncii și Fundația Orange. Beneficiarele vor fi selectate, din diferite localități, de organizații neguvernamentale pentru drepturile femeilor.

terul Muncii și Fundația Orange. Beneficiarele vor fi selectate, din diferite localități, de organizații neguvernamentale pentru drepturile femeilor.

Rodica Cheptănar de doi ani își crește de una singură cei trei copii. După mai multe scene de violență în familie a ales răul cel mai mic. Pentru că este în concediu de maternitate, ea își hrănește copiii cu ceea ce recoltează din mica grădină din jurul casei. Identificată de o organizație neguvernamentală ea a fost trecută pe lista potențialelor beneficiare a noului proiect care o va ajuta să-și deschidă o afacere personală.

„Eu demult mi-am pus în plan un proiect, care nu este real singură să-l realizez. Eu aș vrea să mă ocup cu cusutul și am apelat la ajutorul lor, ei să-mi procure tot ce este necesar

pentru cusut, pentru croit, că este destul de costisitor. Alt fel de afacere, aici, ca să-mi cresc copiii este foarte complicat. Și din ajutorul social este imposibil să îi ridic eu singurică. Dar ar fi ceva real că la noi e puțină lume care coase și ar fi destul de rentabil cred eu. Poate voi lua și o încăpere aparte cu timpul, dar vreau să încep acasă”.

De ajutor financiar pentru deschiderea unei afaceri similare, ca cea a Rodicăi Cheptănar, dar și de servicii de consiliere și instruire profesională și de asistență în găsirea unui loc de muncă vor putea beneficia 300 de femei declarate vulnerabile, în special, victime ale violenței în familie și cele trecute prin practica șomajului, din raioanele Căușeni, Cahul, Drochia și municipiul Bălți.

20 dintre beneficiare în urma acestui proiect vor primi și mini granturi în valoare de 500 de euro pentru a deschide o afacere. Ce trebuie să întreprindă o femeie ca să poată beneficia de un astfel de grant? Întrebarea a fost adresată lui Boris Gîlcă, reprezentantul fondului ONU pentru populație.

„Vă puteți adresa la implementatori, va trebui să discutați cu aceste instituții implementatoare ideea inovatoare a dvs. cu privire la afacere, să veniți cu un fel de business plan, cu idei pentru desfășurarea lor”, a subliniat acesta.

La nivel local, proiectul va fi pus în aplicare de mai multe organizații neguvernamentale. Una dintre acestea este și Asociația Psihologilor Tighina, a cărei directoare, Ludmila Afteni ne spune după ce criterii vor fi selectate potențialele beneficiare.

„Vor fi selectate cele care își doresc orientare și instruire profesională, își doresc medierea unui loc, își doresc asistență și monitorizare pe parcursul primelor luni de activitate, sau inițierea unei afaceri, care le-ar aduce un venit modest pentru familiile lor”, a remarcat sursa citată.

Studiile realizate de instituții ale ONU arată că fiecare a patra femeie din Republica Moldova este supusă violenței în familie, notează Boris Gîlcă. Prin urmare, ajutorul acordat femeilor considerate vulnerabile va duce la diminuarea acestui fenomen, întrucât o femeie independentă sub aspect financiar de soțul său nu va tolera violența în familie.

Ministerul Justiției și Serviciul Stare Civilă în vizorul Curții de Conturi

Curtea de Conturi a examinat în cadrul ședinței plenului Raportul auditului regularității pe exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Justiției și unele instituții din subordine, iar în acest context a fost examinat și Raportul auditului tematic privind serviciile de interes public prestate de Serviciul Stare Civilă.

Pentru anul 2010, Ministerului Justiției (pentru finanțarea și efectuarea cheltuielilor sus-menționate) i-au fost precizate mijloace publice din toate sursele în sumă totală de 27 430,9 mii lei, cheltuielile de casă constituind 25 511,8 mii lei, sau 93,0% față de limitele de cheltuieli precizate.

În urma auditului realizat, Curtea de Conturi a identificat o serie de nereguli. Contabilitatea ministerului n-a asigurat o evidență conformă și corectă, fapt care a afectat corectitudinea, veridicitatea și plenitudinea evidenței contabile și raportării financiare de către entitate. Nefectuarea inventarierii anuale în strictă conformitate cu cerințele regulamentare a condiționat raportarea defectuoasă privind patrimoniul entității, cu riscul neasigurării gestionării conforme și integrității acestuia.

Ministerul Justiției n-a asigurat responsabilizarea grupului de lucru pentru achiziții și implementarea unui sistem organizat de control intern al procesului respectiv, fapt ce a condiționat un nivel scăzut de organizare și efectuare a procedurilor de achiziție publică și neraportarea achizițiilor publice de valoare mică.

Lipsa unei metodologii de stabilire a tarifelor pentru serviciile prestate contra plată, în special a celor de aplicare a apostilei, precum și neținerea evidenței statistice a serviciilor prestate și a evidenței analitice a cheltuielilor reale la acordarea acestor servicii afectează gestionarea conformă a mijloacelor speciale.

Se atestă nivelul redus al încasării mijloacelor bănești în beneficiul statului ca rezultat al executării documentelor spre executare silită, înregistrându-se un grad de realizare de doar 7,3%, rămânând neîncasate la buget circa 213,8 mln lei.

Cu privire la modul de stabilire a tarifelor la serviciile prestate de către Serviciul Stare Civilă, Curtea de Conturi a constatat că la aprobarea de către Guvern a tarifelor pentru prestarea serviciilor contra plată de către SSC și oficiile de stare civilă s-a efectuat în lipsa unei metodologii de calcul, care a fost elaborată și aprobată de Ministerul Tehnologiilor Informaționale abia peste 5 luni. Aici putem menționa că pe durata anilor 2009-2010, SSC a acumulat venituri din prestarea serviciilor cu plată în volum de 67,3 mln lei, și respectiv, 72,0 mln lei. Totodată, tarifele n-au fost stabilite în baza veniturilor și cheltuielilor suportate de SSC. De asemenea, au fost identificate unele rezerve care vor permite diminuarea tarifelor, precum și excluderea unor servicii cu plată.

Pînă la finalizarea auditului, entitățile auditate au pornit un proces de înlăturare a carențelor, care va fi în continuare monitorizat de către Curtea de Conturi.

Pentru înlăturarea deficiențelor consemnate în cadrul auditului, Curtea de Conturi a elaborat un set de recomandări Ministerului Justiției, precum și conducerii SSC și în continuare va remite materialele auditului organelor abilitate pentru luare de atitudine.

Pașapoartele biometrice, mai ieftine

Pașapoartele biometrice s-au ieftinit de la 1 august. Reducerea prețurilor este rezultatul optimizării cheltuielilor la Întreprinderea de Stat „Registru”.

Dacă pînă acum perfectarea pașaportului biometric timp de o lună costa 760 de lei, atunci de la 1 august este de 700 de lei.

Perfectarea pașaportului în decurs de 15 zile costă 900 de lei, iar în 10 zile - 1000 de lei.

Totodată, pentru a obține un pașaport în decurs de 6 ore, va trebui să achităm 1400 de lei.

Ministrul Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor, Pavel Filip, a asigurat că pașapoartele biometrice vor continua să se ieftinească.

• La solicitarea cititorilor

Atribuțiile generale ale primarului

Articolul 29 din Legea privind administrația publică locală în alineatul (1) stabilește că pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite în articolul 4, alineatul (1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:

a) asigură executarea deciziilor consiliului local;
b) propune, în condițiile legii, organigrama și statele primăriei, schema de salarizare a personalului acesteia și le supune aprobării consiliului local;
c) numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;
d) stabilește atribuțiile viceprimarului (viceprimarilor);

e) asigură elaborarea proiectului de buget local al unității administrativ-teritoriale pe următorul an bugetar și a contului de încheiere a exercițiului bugetar și le prezintă spre aprobare consiliului local;

f) exercită funcția de ordonator principal de credite al satului (comunei), orașului (municipiului); verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea mijloacelor de la bugetul local și informează consiliul local despre situația existentă;

g) răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului), în limitele competenței sale;

h) exercită, în condițiile legii, supravegherea activităților din târguri, piețe, oboare, parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare;

i) propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală;

j) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcționarea serviciului stare civilă, a autorității tute-

m) asigură repartizarea fondului locativ și controlul asupra întreținerii și gestiunii acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

n) reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; semnează

alment vulnerabile, sprijină activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului);

s) asigură elaborarea planului general de urbanism și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului și le prezintă spre aprobare consiliului local, în condițiile legii;

t) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine, în condițiile legii, la solicitările primarului;

u) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri, care atentează la ordinea și liniștea publică;

v) propune consiliului local consultarea populației prin referendum în probleme locale de interes deosebit, ia măsuri pentru organizarea acestor consultări;

x) ia, în comun cu autoritățile centrale de specialitate și cu serviciile publice descentrate ale acestora, măsuri de prevenire și diminuare a consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotilor și epizootiilor și, în acest scop, dispune, cu titlu executoriu, mobilizarea, după caz, a populației, agenților economici și instituțiilor publice din localitate;

y) sprijină colaborarea cu localități din alte țări, contribuie la extinderea cooperării și a legăturilor directe cu acestea.

Potrivit alineatului (2) al articolului 29, primarul, în calitate sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul local.

lăre, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social;

j¹) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat;

j²) asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice locale participă în calitate de partener public;

k) eliberează autorizațiile și licențele prevăzute de lege;

l) asigură securitatea traficului rutier și pietonal prin organizarea circulației transportului, prin întreținerea drumurilor, podurilor și instalarea semnelor rutiere în raza teritoriului administrat;

actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege;

o) prezintă consiliului local, anual și ori de câte ori este necesar, rapoarte cu privire la situația social-economică a satului (comunei), orașului (municipiului);

p) înregistrează asociațiile obștești care intenționează să activeze în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

q) exercită, în numele consiliului local, funcțiile de autoritate tutelară, supraveghează activitatea tutorilor și a curatorilor;

r) coordonează activitatea de asistență socială privind copiii, persoanele în etate, invalizii, familiile cu mulți copii, familiile afectate de violență intrafamilială, alte categorii de persoane soci-

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

Am fost programată să mi se acorde concediu pentru luna august. La moment mi se refuză acordarea concediului, existând posibilitatea neacordării pentru anul acesta a concediului, cu acordarea lui pentru anul viitor. Vreau să știu dacă prevede legea asemenea limitări și dacă poate fi amânat pentru anul viitor.

Alina Tizu,
r-n Orhei

Articolul 118 din Codul muncii prevede că concediul de odihnă se acordă anual conform programării prevăzute în art. 116 din același cod. Pentru aceasta, legea prevede că angajatorul are obligația de a lua măsurile necesare pentru ca salariații să folosească concediile de odihnă în fiecare an calendaristic. Potrivit alin.(2) în articolul menționat, concediul de odihnă anual poate fi amânat sau prelungit în cazul aflării salariatului în concediu medical, îndeplinirii de către acesta a unei îndatoriri de stat sau în alte cazuri prevăzute de lege, iar în baza alin.(3) în cazuri excepționale, când acordarea concediului de odihnă anual salariatului în anul de muncă curent poate să se răsfîngă negativ asupra bunei funcționări a unității, concediul, cu consimțământul scris al salariatului și cu acordul

reprezentaților salariaților, poate fi amânat pe anul de muncă următor. În acest caz, în anul următor salariatul va beneficia de 2 concedii, care pot fi cumulate sau divizate în baza cererii scrise.

Articolul în cauză în alin.(4) stabilește că este interzisă neacordarea concediului de odihnă anual timp de 2 ani consecutiv, precum și neacordarea anuală a concediului de odihnă salariaților în vîrstă de pînă la 18 ani și salariaților care au dreptul la concediu suplimentar în legătură cu munca în condiții vătămătoare. Norma legală de la alin.(5) mai stabilește că nu se admite înlocuirea concediului de odihnă anual nefolosit printr-o compensație în bani, cu excepția cazurilor de încetare a contractului individual de muncă al salariatului care nu și-a folosit concediul.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(iulie 2011, nr. 29(384))

În Capitală ar putea să apară străzi pietonale

Trei străzi din Capitală s-ar putea transforma în străzi pietonale. Anunțul a fost făcut de către viceprimarul Nistor Grozavu. Oficialul nu a precizat când se va întâmpla acest lucru, dar a spus că proiectul va fi discutat și cu societatea civilă, în octombrie.

Cele trei străzi sînt: strada Varlaam, în perimetrul Pieței Centrale și pînă la strada Pușkin, strada Veronica Micle, Vasile Alecsandri pînă la strada Pușkin și bulevardul Grigore Vieru.

„Străzile pietonale trebuie să aibă încăperi de comerț, oficii, astfel încît la o distanță de pînă la 10 minute, orice pieton

să aibă posibilitate de a intra într-un local unde să se poată odihni. Totodată, și arhitectura ar trebui să fie specifică. Spre exemplu, pe strada Veronica Micle, în afara de Teatrul „Lucașfăru” și încă două-trei clădiri, nu avem practic deloc clădiri cu funcțiuni specifice. Și pe bulevardul Grigore Vieru ar trebui schimbat planul urbanistic”, a menționat viceprimarul.

Potrivit lui Nistor Grozavu, este examinată posibilitatea ca și bulevardul Ștefan cel Mare, de rînd cu cele trei străzi, să devină stradă pietonală, însă doar pentru sfîrșit de săptămînă.

Sondaj: 16% din cetățenii Federației Ruse ar accepta unirea cu Republica Moldova

Centrul Rus pentru Studiarea Opiniei Publice a prezentat rezultatele unui sondaj care arată că 16% din cetățenii Federației Ruse ar accepta unirea cu Republica Moldova. Anul trecut, numărul acestora era de 14%.

Pe primele locuri sînt alese tradițional unirea cu Belarus (35%), Ucraina (33%) și Kazahstan (27%). Datele aceluiași sondaj arată că fiecare al cincilea respondent (20%) ar dori să trăiască în Uniunea Sovietică, anul trecut numărul acestora era de 16%. Susținătorii ideii refacerii URSS sînt preponderent persoanele mai în vîrstă (31%), susținătorii Partidului Comunist

(43%) și locuitorii din orașele mici și sate (24-25%).

Ca și în anii precedenți, majoritatea rușilor nu ar accepta unirea sau alianță cu alte state (34%, anul trecut - 40%).

Fiecare al zecelea respondent (10%) preferă să trăiască în Comunitatea Statelor Independente. Anul trecut, numărul acestora era de 6%. 13% ar dori aderarea Federației Ruse la Uniunea Europeană, cu un procent mai mult decît anul trecut.

Amintim că potrivit sondajelor din R. Moldova, cca 60% din cetățenii țării noastre își doresc aderarea la Uniunea Europeană.

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Elmurzaev Movsar Aidievici, a.n. 10.04.1989, pentru data de 9 august 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 56), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Poleacova Iana Igorevna privind încasarea pensiei alimentare.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător I. Busuioc

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Popa Svetlana, pentru data de 16 august 2011, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pârît în cauza civilă la acțiunea ÎMGFL-9 privind încasarea datoriei.

Judecător A. Catană

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Spînu Cristina, pentru data de 6 octombrie 2011, ora 8.45, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pârît în cauza civilă la cererea ÎMGFL-9 privind încasarea datoriei.

Judecător Djeta Chistol

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mirza Victor, a.n. 1975, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Ismail nr. 90, apt. 23, pentru data de 1 noiembrie 2011, ora 9.45, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎMGFL-9 privind încasarea datoriei.

Judecător V. Brașoveanu

♦♦♦

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Popescu Sergiu Gheorghe, a.n. 16.06.1976, cu ultimul domiciliu: mun. Chișinău, str. I. Vieru nr. 11, apt. 32, pentru data de 28 septembrie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313) în calitate de pârît în cauza civilă intentată de Senatski Dmitrii privind încasarea prejudiciului material și moral.

Judecător Ludmila Ous

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Balaban Victor, pentru data de 20 septembrie 2011, ora 9.15, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pârît în cauza civilă nr. 2-2971/2011 la cererea cet. Tomșa Vitalie privind încasarea datoriei.

Judecător Galina Moscalciuc

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Motornii Eugeniu, pentru data de 6 octombrie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pârît în cauza civilă nr. 2-3376/2011 la cererea cet. Racovschii Vitalie privind încasarea datoriei.

Judecător Galina Moscalciuc

♦♦♦

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Burunciuc Vasile Ion, a.n. 14.01.1978, locuitor din satul Musteața, Fălești, pentru data de 12 septembrie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 4) în calitate de pârît în cauza civilă intentată de Burunciuc Lilia privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilit de instanța judecătorească și încasarea pensiei de întreținere pentru un copil minor comun într-o sumă bănească fixă.

Judecător Lilia Trocin

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămânalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în oficiile „Poșta Moldovei” sau la redacție.

**Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.**

Publicația periodică „DREPTUL”

„Dușmanii” persoanelor cu dizabilități din Moldova: Discriminarea, sărăcia și șomajul

Persoanele cu dizabilități fizice din Moldova au nevoie nu doar de asistență medicală, dar și de integrare socială. Este una din concluziile raportului Centrului de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități, făcut public recent.

Autorii studiului au constatat că invalizii se confruntă cu discriminare, sărăcie, șomaj și acces redus la servicii publice. Printre cele mai stringente probleme cu care se confruntă persoanele cu handicap fizic se numără accesul limitat la grădinițe,

școli, instituții de învățământ superior și alte instituții publice care nu le asigură dreptul la instruire și participare la viața social-culturală. De asemenea, acești oameni întâmpină probleme la angajare și chiar le este încălcat dreptul la vot.

Amintim că în 2007, Republica Moldova a ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a aprobat Strategia națională de incluziune socială. Potrivit datelor oficiale, în țară sînt peste 170 de mii de persoane cu handicap fizic.

Proiectele de Lege privind concurența și ajutorul de stat vor fi prezentate spre examinare Guvernului pînă la 1 septembrie

„Proiectul de Lege privind concurența și proiectul de Lege privind ajutorul de stat vor fi prezentate spre examinare Guvernului pînă la 1 septembrie 2011. Astfel, vor fi respectate cu strictețe prevederile Planului de acțiuni pentru realizarea recomandărilor Comisiei Europene în vederea instituirii Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană”, a declarat viceministrul Economiei, Octavian Calmîc, în cadrul ședinței, organizată la subiectul Acordului de Comerț Liber.

Potrivit Serviciului relații publice și protocol al Ministerului Economiei, de asemenea, pînă la finele lunii august curent, este preconizată pre-

zentarea la Guvern a Strategiei privind siguranța alimentară, pentru a putea purcede la crearea Agenției privind siguranța alimentară. Toate proiectele actelor legislative enumerate mai sus au trecut afit expertizarea societății civile și specialiștilor din Moldova, cit și pe cea a experților Comisiei Europene.

„Datele actualizate ale procesului de pregătire de lansare a negocierilor privind Acordul de Comerț Liber RM-UE vor fi prezentate de către Moldova la Summit-ul Parteneriatului Estic, care se va desfășura la Varșovia, Polonia, în perioada 29-30 septembrie 2011”, a specificat Octavian Calmîc.

Republica Moldova efectuează trimestrial rapoarte pri-

vind progresele înregistrate în realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea recomandărilor Comisiei Europene pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Primele două rapoarte au fost prezentate pe 15 martie 2011 și, respectiv, pe 1 iulie anul curent. Cel de al treilea raport va fi prezentat Comisiei Europene în octombrie 2011.

Acordul de Comerț Liber, numit Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător RM-UE, presupune liberalizarea graduală a comerțului cu bunuri și servicii, libera circulație a forței de muncă, reducerea taxelor vamale, a barierelor tehnice și netarifare, abolirea restricțiilor cantitative

și armonizarea legislației țării noastre la acquis-ul UE.

Spre deosebire de regimul comercial actual RM-UE (ATP), care este un regim unilateral, acordat de Uniunea Europeană pe un termen limitat, Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător va fi un acord multilateral, încheiat pe o perioadă nelimitată și va oferi beneficii la export mai mari decît ATP, precum și o previzibilitate pe termen lung pentru afaceri și investiții. La 20 iunie 2011, Consiliul Uniunii Europene a aprobat mandatul de inițiere a negocierilor cu Republica Moldova pe marginea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, potrivit Serviciului relații publice și protocol al Ministerului Economiei.

Proprietarii automobilelor cu numere străine mai au la dispoziție 5 luni pentru a se conforma legii

Proprietarii autoturismelor cu numere de înmatriculare străine vor avea posibilitatea să introducă unitățile de transport în țară în regim temporar pînă la 31 decembrie 2011, cu condiția intrării/ieșirii din țară la fiecare 90 de zile. Acest lucru va fi posibil în conformitate cu prevederile Legii privind modul de plasare în regim vamal de admitere temporară a mijloacelor de transport auto neînmatriculate în R. Moldova, lege care a intrat recent în vigoare.

Serviciul Vamal a anunțat că, pentru a beneficia de privilegiile acordate temporar pînă la 31 decembrie 2011, este necesar de a respecta anumite condiții. Astfel, automobilele introduse trebuie să se afle în evidența permanentă în alte state, în cazul persoanelor fizice rezidente fiind obligatoriu ca mașinile să se afle în proprietate sau cu drept de folosință, iar în cazul persoanelor fizice nerezidente, acestea trebuie să fie proprietari ai autoturismului și să locuiască temporar în R. Moldova.

În același timp, dacă persoanele fizice nereziden-

te beneficiază de un alt regim de ședere pe teritoriul R. Moldova, ele urmează

să prezinte organului vamal actele de confirmare în vederea prelungirii termenului de aflare a autoturismului în țară, iar informația respectivă va fi inclusă în Registrul de stat al Transporturilor.

Există restricții și referitor la utilizarea autovehiculelor cu numere străine pentru transportul de mărfuri și cel de pasageri.

De asemenea, unitățile de transport trebuie să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova pînă la expirarea termenului acordat, conform regimului vamal de admitere temporară. În cazul în care acest termen a expirat, dar se dorește aflarea în țară pînă la 31 decembrie 2011, se recomandă ieșirea din țară, apoi intrarea înapoi.

Serviciul Vamal precizează că, extinderea termenului a fost efectuată pentru a oferi mai mult timp cetățenilor spre a se conforma ultimelor

modificări legislative, care prevăd că, de la 1 ianuarie 2012, proprietarii acestor automobile vor avea dreptul să se afle în țară maximum 90 de zile în decursul unui an calendaristic, iar după expirarea termenului respectiv, aceștia riscă achitarea unei amenzi sau confiscarea autoturismului.

În acest sens, există două opțiuni, cum ar fi găsirea soluțiilor legitime de scoatere a autoturismelor peste hotarele R. Moldova, sau, în cazul mașinilor cu termenul de exploatare sub 7 ani, este necesară înmatricularea acestora pe teritoriul țării și achitarea tuturor drepturilor de import pînă la expirarea termenului acordat de către organele vamale.

Tiraspolul, în atenția SUA. Statele Unite vor o implicare mai activă a OSCE

SUA doresc ca OSCE să se implice mai mult în rezolvarea conflictului transnistrean, mai ales că Tiraspolul pune piedici din ce în ce mai multe.

„Administrația Barack Obama se pronunță pentru asumarea unor angajamente mai ferme din partea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) în soluționarea „conflictelor înghețate” din fosta Uniune Sovietică”, a declarat secretarul adjunct de stat al SUA pentru Afaceri Europene și Eurasiatice, Philip Gordon, în cadrul Comisiei pentru securitate și cooperare în Europa numită și Comisia Helsinki a Congresului american.

„OSCE trebuie să joace un rol nemijlocit în soluționarea „conflictelor înghețate” din Georgia, Republica Moldova și Nagorno-Karabakh”, a declarat Gordon. În

opinia sa, „aceste conflicte au un potențial devastator și destabilizează securitatea în regiunea OSCE”.

Potrivit oficialilor americani, depășirea acestor conflicte „trebuie să rămână o prioritate absolută pentru OSCE și țările membre ale acestei organizații”. În acest context, presa de la Chișinău atrage atenția asupra faptului că așa-zisul minister al afacerilor externe al Transnistriei a înfierat, într-un comunicat de presă, „poziția distructivă a reprezentanților Moldovei în Comisia Unificată de Control”. Reacția Tiraspolului a fost determinată de solicitarea părții moldovenești de a trimite observatori militari pentru a controla starea tehnică militară din cadrul contingentului militar rusesc, dislocat în stînga Nistrului.

„Pot fi supuse controlului doar efectivele aflate în subordinea părților implica-

te direct în conflictul transnistrean, nu și cele ale țărilor-garant. Solicitarea părții moldovenești este o tentativă clară de amestec în treburile contingentului rusesc dislocat în Transnistria și o încălcare flagrantă a regulamentului forțelor de pacificare”, se afirmă în comunicatul pretinsului minister de la Tiraspol. „În cei 19 ani de activitate a contingentului de pacificare, o astfel de imixtiune în treburile comandamentului militar rusesc se întîmplă pentru prima dată. Ținînd cont de starea actuală a negocierilor în problema transnistreană, putem presupune că solicitarea părții moldovenești în Comisia Unificată de Control nu este un act autonom, ci coordonat cu unii actori externi implicați în procesul de negocieri și îndreptat exclusiv împotriva intereselor Rusiei și Tiraspolului”, se mai spune în documentul citat.

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Elena Constantinescu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Tatiana Bodiul**, doctor în economie, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Nicolae Osmochescu**, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de drept, USM; **Oleg Chicu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Maria Chiperi**, vicepreședintele Judecătorei Anenii Noi; **Ion Bulhac**, judecător Ciocana; **Iurie Șumcov**, judecător CSJ; **Igor Brai**, judecător Anenii Noi; **Iurie Pofinga**, judecător Rîșcani, mun. Chișinău.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciam străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

membrii Consiliului de administrație al Uniunii Juriștilor, Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sintem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Meridian juridic**Fetiță vîndută și ținută în lanțuri lângă soțul ei minor**

Caz șocant în județul Constanța. O fetiță în vîrstă de 12 ani a fost găsită pe marginea unei străzi, avînd un lanț legat de un picior.

Micuța a fost zărită de un trecător care a sunat la poliție, iar în scurt timp oamenii legii au reușit să dea de pînții ei. Aceștia au mărturisit că au vîndut fetița unor cunoscuți și că nu mai știau nimic de soarta ei.

Fetița provine dintr-o familie de țigani turci și fusese vîndută pentru căsătorie cu un copil de 10 ani.

Copila a declarat polițiștilor că a fost ținută închisă într-o cameră și bătută. Cu lacrimi în ochi, aceasta a spus că a încercat să fugă de mai multe ori, însă abia acum a reușit să rupă lanțul, care o ținea legată.

Cei care au ținut-o pe micuța legată vor fi cercetați pentru sechestrare de persoane.

Mama fetei și viitoarea soacră a acesteia, Atige Selim și Rubie Cerchez sînt cercetate penal pentru violență, lipsire de libertate în mod ilegal și rele tratamente aplicate minorului.

Pariu de groază: Și-a ucis fosta iubită, pentru a cîștiga un mic dejun gratis

Și-a ucis fosta iubită, pentru a cîștiga un pariu pe un mic dejun gratis. Este vorba despre un tînăr din Marea Britanie, care la doar 16 ani a îngrozit o lume întreagă. Băiatul a plănuit moartea prietenei sale pe Facebook.

Joshua Davis și iubita sa, Rebecca, erau împreună de trei luni, cînd fata a decis să pună capăt relației. Se pare că aceasta l-a înfuriat teribil pe tînăr.

În timp ce discuta cu prietenii săi pe rețele de socializare, el a scris că este în stare să o ucidă. Amicii nu l-au crezut. Unul dintre ei a spus că-i va face cînte cu un mic dejun dacă duce la bun sfîrșit crima.

Cu doar două zile înainte de omor, Joshua a postat pe Facebook un mesaj, în care îl anunța pe amicul său că s-ar putea să fie nevoit să-i cumpere micul dejun.

Victima care avea doar 15 ani a fost găsită într-o pădure cu capul zdrobit. Ulterior, tînărul și-a dus prietenul pentru a-i arăta cadavrul, povestindu-i în detalii cum a săvîrșit crima.

Băiatul, găsit vinovat de omor, își va petrece următorii zece ani după gratii.

Divertis**Ce se întîmplă cînd gîndești pozitiv?**

La o privire mai atentă se poate observa că lumea în care trăim ia forma stărilor și emoțiilor pe care noi le exprimăm, creînd universul nostru lăuntric. Universul în care trăim, în care ne desfășurăm cuprinde experiențele noastre, secretele noastre și este format din gîndurile noastre. Calitatea destinului nostru, starea sănătății sau durata fericirii este consecința caracterului nostru. Caracterul este format din obiceiuri, reflexe, tendințe iar acestea vin din conținutul gîndurilor noastre. Stresul, agitația, neliniștea la o examinare mai profundă nu sînt decît rezultatul unei gîndiri haotice. De aceea cum sîntem noi așa este și universul în care trăim, cum gîndim așa este și percepția asupra existenței noastre iar un proverb chinez spune: „Ești ceea ce gîndești”.

Gîndirea pozitivă face ca lumea în care trăiești să devină pozitivă. Dacă gîndești pozitiv, nu poți fi negativ pentru că gîndind pozitiv devii cea pozitivitate. Luîn-

du-te ca punct de referință, tu devii centrul. Retrage-ți toate simțurile și lumea din jurul tău va dispărea. Închide ochii

nouă modalitate de a experimenta bucuria, savoarea sublimă a miracolului. În natură el înfloresce cu fiecare floare.

Semănînd un caracter el culege un destin”.

Cunoscînd acest mecanism poți înțelege mult mai ușor de ce nefericirea este o stare care pătrunde în toate acțiunile celui care o generează sau o întreține prin gînduri.

Cînd ești pozitiv nu poți fi negativ și nimic din stările negative nu te pot atinge pentru că tu nu le atragi. Se spune despre unii oameni că atrag ghinionul orice ar face. E pură întîmplare? Dar dacă privești mai atent vei putea observa ca acești oameni au un comportament preponderent negativist. În prezența unui om care se crede învins nu te poți simți în siguranță.

Oricît ar pierde, prin atitudinea de învingător și plin de încredere, omul poate oricînd să reușească. În acest sens, Mircea Eliade scria: „Nu sînt pierdute decît acele bătălii care nu s-au dat niciodată”, lăsînd să se înțeleagă că în acțiune nu există cîștig sau pierdere ci doar experiență, cunoaștere, ceea ce înseamnă deja un mare cîștig.

și totul se întunecă. Asta este ceea ce experimentezi. Asta devine obiectul cunoașterii tale, restul sînt presupuneri. Pentru o ființă stresată lumea devine un pericol, pentru un om trist întreg universul este jalnic. Unii sînt deprimați că universul în care trăiesc a fost creat așa tocmai prin modul lor de a gîndi. Cît de minunată devine viața pentru acela care gîndește pozitiv! El vede în fiecare clipă o

O ființă pozitivă își face chiar și din probleme un prilej de bucurie. Mahatma Gandhi spunea adeseori: „Lumea este propria ta oglindire”.

Propriul destin poate fi schimbat gîndind pozitiv. Iată ce spunea un mare maestru indian Swami Shivananda: „Omul seamănă un gînd și culege o acțiune, omul seamănă o acțiune și culege un obicei. El seamănă un obicei și culege un caracter,

Trucuri pentru a-ți îmbunătăți memoria

Se întîmplă des să uiți cheile în mașină sau ziua de naștere a unui prieten bun? Chiar în momentele cele mai importante, memoria pare să-ți joace feste, însă lucrurile devin mai îngrijorătoare cînd vine vorba de eventuale probleme la serviciu. Iată cîteva trucuri care te pot ajuta să reții mai ușor și cele mai mici detalii.

Creierul uman poate fi asemănat cu o bibliotecă, în care amintirile sînt stocate sub formă de cărți. Însă, nu de puține ori ai parte de neplăceri cînd vine vorba de memorarea unui număr de telefon sau chiar de informații mai importante.

În cele mai multe dintre cazuri, micile „scăpări” ale memoriei pot fi rezolvate și fără medicamentele din farmacie. Cu atît mai mult cu cît noile schimbări aduc un plus stilului tău de viață.

Consumă alcool cu moderație

Nu ai vrea să citești acest articol savurînd un pahar de vin? Chiar dacă pare greu de crezut, între băutura și memorie există o relație interesantă. Prea multă băutura îți poate

afecta memoria. Toate procesele cerebrale sînt încetinite de consumul exagerat de alcool, în timp ce consumul moderat poate îmbunătăți abilitățile cognitive (capacitatea de a asimila și stoca informații).

Tratează depresia (dacă o ai)

Considerată una dintre bolile moderne, depresia afectează o mare parte din populație. Factorii din jur care cauzează stările de anxietate sau cele de nervozitate au un impact negativ și asupra memoriei. În unele cazuri, depresia este diagnosticată greșit, deoarece este percepută ca fiind o problemă de memorie, datorită incapacității de concentrare.

Depresia provoacă creșterea nivelului de cortizol în sînge, ceea ce duce ulterior și la creșterea nivelului de cortizol în creier. Cantitatea mărită de cortizol poate diminua anumite abilități ale creierului, inclusiv cele legate de memorie. Nu trece cu vederea peste stările de depresie. Caută ajutorul necesar pentru a depăși cu bine problema.

CALEIDOSCOP**Părinții își botează copiii cu nume ciudate. Unele din ele vor fi interzise de autorități**

Își botează odraslele cu nume trăsnete. E o tradiție pentru vedetele de la Hollywood, care pun nume ciudate propriilor copii. Mai nou, și părinții din Noua Zeelandă fac acest lucru.

În ultimele zile, trei perechi de părinți au cerut ca fiii lor să fie botezați Lucifer. Din acest motiv, autoritățile au hotărît să interzică numele. A fost realizată o listă neagră cu nume ciudate precum Domnul, Căpitanul, Cartofi Prăjiți cu Pește, Violența sau Mesia, care vor fi interzise.

S-a culcat avînd 32 de ani și s-a trezit crezînd că are 15 ani

O femeie din Manchester, s-a culcat fiind mamă de 32 de ani și s-a trezit uitînd tot ce s-a petrecut în ultimii 17 ani. I s-a întîmplat lui Naomi Jacobs, în 2008. S-a trezit crezînd că are 15 ani și a rămas șocată cînd un copil necunoscut a intrat în cameră strigînd „mama”.

„Am adormit ca o adolescentă îndrăzneală și nerușinată gîndindu-mă la un băiat din clasă și m-am trezit o mamă singură de 32 de ani, cu un copil care mi se părea nu cu mult

mai mic decît mine. Am început să plîng. Vroiam la mama”, a povestit Naomi.

Facebook, Google sau Youtube i se păreau niște glume, iar cînd a văzut copilul jucîndu-se la Xbox, și-a vărsat ceaiul.

Naomi a fost diagnosticată cu amnezie provocată de stres în exces. Ea și-a pierdut toate amintirile emoționale, însă cele semantice au rămas intacte, adică putea să-și amintească lucrurile pe care le-a repetat între timp, cum ar fi condusul mașinii.

Pe parcursul ultimilor 3 ani, ajutată de rude și jurnalele pe care le-a scris de-a lungul timpului, Naomi și-a învățat viața și și-a redescoperit băiatul, Leo.

„La început eram disperată. Vroiam înapoi în liceu unde unicele griji erau băieții din clasă și să nu mă prindă mama cum beau în parc, dar cu timpul m-am obișnuit cu viața reală”, a mai povestit femeia.

Potrivit ei, cel mai mare șoc a fost să se vadă în oglindă.

„La 15 ani credeam că la 32 voi cuceri deja jumătate din lume și am fost profund dezamăgită de realitate”, a mai precizat Naomi.

Naomi Jacobs, care între timp și-a recăpătat majoritatea memoriilor, explică că nu se simțea ca într-un film, ci mai degrabă ca într-un coșmar.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 32sp